

בבית המשפט העליון בירושלים

בג"ץ 4410/08 - ד'

בפני: כבוד הרשמת גאולה לוי

- העותרים: 1. _____ מחמוד
2. _____ מחמוד
3. _____ מחמוד
4. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"א לוטה זלצברגר

נגד

- המשיבים: 1. פרקליטות מחוז מרכז
2. פרקליט המדינה
3. היועץ המשפטי לממשלה

בקשה לפסיקת הוצאות

החלטה

לפניי בקשה לפסיקת הוצאות בגין הגשת העתירה שבכותרת.

1. בעתירה קבלו העותרים על כך שהם ממתינים כחמש שנים לבירור נסיבות הירי שהביא למות הנער _____ מחמוד (להלן: המנוח). בית המשפט התבקש להורות למשיבים להחליט ללא דיחוי האם להעמיד לדין את המעורבים בירי, אם לאו. בנוסף, התבקשו המשיבים לפרט את הסיבות בעטיין מתעכבת כשנה וחצי ההחלטה בדבר ההעמדה לדין, חרף העובדה שהאירוע התרחש בשנת 2003 וחקירת המשטרה הסתיימה בסוף שנת 2006. בעתירה פירוטו העותרים את פניותיהם אל רשויות המדינה במהלך השנים, במטרה להביא לחקירת האירוע והעמדה לדין. לטענתם, הם פנו ביום 10.9.2003 לפרקליט פיקוד מרכז בדרישה לפתוח בחקירת האירוע. לאחר מספר תזכורות הושב להם (ביום 25.2.2004) כי חיילי צה"ל לא היו מעורבים באירוע והוצע

לפנות למחלקה לחקירת שוטרים במשרד המשפטים. פנייה לגורם זה נענתה (ביום 27.5.2004) בתשובה כי הנושא אינו בתחום טיפולה של המחלקה לחקירות שוטרים והתלונה הועברה לקצין אגף חקירות מחוז ש"י במשטרת ישראל. גורם זה מסר לעותרים (ביום 30.3.2005) כי התיק הועבר להחלטת הפרקליט הצבאי הראשי עוד ביום 31.8.2004. בחלוף הזמן ובאין החלטה של הפרקליט הצבאי הראשי פנו אליו העותרים ישירות (ביום 18.8.2005). בתשובה נמסר לעותרים (ביום 26.9.2005) כי נסיונות לבירור התשתית העובדתית לא צלחו והתיק הוחזר לאגף החקירות של מחוז ש"י. ביום 10.4.2006 נמסר לעותרים ממחוז ש"י כי האירוע נחקר בכפוף למגבלות השונות והבאת האירועים לידיעתם זמן כה רב לאחר שהתרחשו. משלא נסתיימה חקירת התיק פנו העותרים במהלך שנת 2006 למפקד מחוז ש"י, ליועץ המשפטי לממשלה ולפרקליט המדינה בדרישה לקדם את החקירה בתיק. ביום 31.12.2006 נמסר לעותרים ממחוז ש"י כי החקירה הסתיימה והתיק הועבר לעיון והחלטת פרקליטת מחוז מרכז. במהלך שנת 2007 פנו העותרים מספר פעמים לפרקליטות מחוז מרכז וביקשו לקבל עדכון לגבי ההחלטות בתיק. בחלוף שנה ומחצה ומשלא נתקבלה תשובה עניינית, הוגשה (ביום 18.5.2008) העתירה שבכותרת.

2. בתשובה מקדמית לעתירה, אותה הגישו המשיבים ביום 12.6.2008, מסרו המשיבים כי ביום 19.5.2008, עוד בטרם נודע דבר העתירה לפרקליטות מחוז מרכז, התקבלה החלטתה לעניין תיק החקירה. ההחלטה שהתקבלה היא סגירת תיק החקירה בהיעדר אשמה של המעורבים באירוע. בתגובה המקדמית ציינו המשיבים כי בחודש מאי 2007, לאחר בחינת התיק, נתנה הפרקליטה המטפלת המלצתה. בחודש אוגוסט 2007 ניתנה גם החלטת הפרקליטה הממונה והתיק הועבר לעיונה של פרקליטת המחוז וזו החליטה, כאמור, ביום 19.5.2008, על סגירת התיק.

3. לאור תשובת המשיבים התבקשו העותרים להודיע האם הם נכונים למחוק את העתירה. העותרים הודיעו כי החליטו למחוק את העתירה, אך עמדו על פסיקת הוצאות. בבקשה לפסיקת הוצאות טוענים העותרים כי המשיבים השתהו בהפעלת סמכותם. הגשת העתירה הייתה מוצדקת לשיטתם, שכן חלפה שנה וחצי מאז הועבר התיק להחלטת המשיבה 1 מבלי שהתקבלה שום התייחסות עניינית מצדה. על פי הנטען, לאיחור בקבלת ההחלטה כאמור יש השפעה על זכויותיהם המשפטיות של העותרים. העותרים הדגישו את זכותם לקבל את חומר החקירה כדי להגיש ערר על ההחלטה לסגור את תיק החקירה, וציינו כי בשל חלוף הזמן, סיכויי הערר להתקבל נמוכים.

4. המשיבים, מנגד, סבורים כי בנסיבות העניין אין מקום לפסיקת הוצאות. המשיבים מדגישים בתגובתם כי עוד בטרם נודע למשיבה 1 דבר הגשת העתירה, התקבלה החלטתה לסגור את תיק החקירה. הגשת העתירה לא היא שהניעה את המשיבה 1 לקבל את ההחלטה על סגירת התיק. אמנם, ההודעה על החלטת המשיבה 1 נמסרה לעותרים זמן מה לאחר מכן (ביום 12.6.2008) אך כבר בתגובה המקדמית נכתב כי התקבלה החלטה ומכתב התשובה הוצא תוך זמן סביר. המשיבים מוסיפים כי בנסיבות העניין, ובהתחשב בעובדה שעסקינן בתיק חקירה מרוכב באופן יחסי, משך הזמן שנדרש להם לקבל החלטה בתיק לא היה ארוך יתר על המידה, ודאי לא באופן שהיה בו להצדיק את הגשת העתירה. הם מציינים כי הוחלט להעביר תיק זה, שלא כבדרך של שגרה, לבחינה נוספת של פרקליטת המחוז, והדבר הביא מטבע הדברים להתארכות משך הטיפול בו. לבסוף טוענים המשיבים כי פנייתם האחרונה של העותרים למשיבים הייתה כחצי שנה לפני הגשת העתירה. בירור קצר, אפילו טלפוני, טרם הגשת העתירה, היה מביא ככל הנראה לייתור הצורך בהגשתה וממילא מונע את ההוצאות הכרוכות בכך.

5. לאחר שעיינתי בבקשה ובתיק בכללותו ובשים לב לאמות המידה שנקבעו בבג"צ 842/93 אל נסאסרה נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מח(4) 217, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל בחלקה. העותרים ניסו לקבל סעד מן המשיבים טרם הפנייה לבית המשפט. הם פנו למשיבה 1 מספר פעמים טרם הגשת העתירה בבקשה להתעדכן לגבי ההחלטות המתקבלות בתיק החקירה. משלא ניתן מענה ענייני לפניותיהם, ונוכח חלוף הזמן הרב מאז קרות האירוע ומאז הועבר התיק למשיבה 1, הוגשה העתירה לבית המשפט. במצב דברים זה, אין לומר כי העתירה הייתה מוקדמת וכי לא קדם לה מיצוי הליכים. בנסיבות העניין, בשים לב למהלך הדברים ולהתמשכות ההליכים קודם להעברת התיק למשיבה 1, הייתה הצדקה, בראייה אובייקטיבית, להגשת העתירה. לעניין זה מרכז הכובד מצוי בשאלה האם מנקודת מבטו של עותר סביר, הגשת העתירה הייתה הכרחית, ולא בשאלת הקשר הסיבתי בין הגשת העתירה לבין הסעד שהתקבל. יחד עם זאת, בקביעת שיעור ההוצאות יש להביא בחשבון את העובדה שהחלטה התקבלה ללא קשר להגשת העתירה וההליך בבית משפט זה הסתיים במהירות בלא שהיה צורך בקיום דיון. בשים לב למכלול השיקולים ולכלל נסיבות העניין, ישלמו המשיבים לעותרים שכר-טרחת עורך-דין בסך 3,000 ש"ח. סכום זה נקבע גם באין ראיות מטעם העותרים לעניין הוצאותיהם. סכום זה ישא הפרשי הצמדה וריבית כדין, מיום ההחלטה ועד מועד התשלום בפועל.

ניתנה היום, ח' בטבת תשס"ט (4.1.2009).

גאולה לויץ

ר ש מ ת

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 08044100_G06.doc טו
מרכז מידע, טל' 02-6593666 ; אתר אינטרנט, www.court.gov.il